

TALE

28. juni 2011

Beskæftigelsesministerens mundtlige besvarelse af
samrådsspørgsmål BØ den 1. juli 2011

J.nr. 20110066865/
2011-0009139

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål BØ

Hvad kan ministeren oplyse om den sag, der har været omtalt i pressen med problemer med kviksølv på virksomheden Kamstrup og en række andre virksomheder?

Svar

Jeg er blevet bedt om at redegøre for, hvad jeg kan oplyse om den sag, der har været omtalt i pressen med problemer med kviksølv på virksomheden Kamstrup og en række andre virksomheder.

Jeg er blevet beskyldt for meget i denne sag:

- At jeg siden 2008 har haft adgang til navne, CPR-numre og adresser på ansatte fra Kamstrup og de øvrigt nævnte virksomheder, der har haft for meget kviksølv i kroppen
- At jeg har fortiet mit kendskab til de høje kviksølvmålinger på Kamstrup og andre virksomheder nævnt i Grindsted-redegørelsens bilag 14
- Og at jeg løber fra mit ansvar ved ikke at kontakte ansatte, der har haft målinger over grænseværdien på alle virksomheder, der har arbejdet med kviksølv
- Og mere af samme skuffe.

Jeg er derfor meget tilfreds med at få mulighed for at redegøre for, hvad der er op og ned i denne sag.

Det kan da også undre, at S og SF, som tilsyneladende er meget bekymrede over sagen, ikke synes at have tid til at få de samrådsspørgsmål, som de har stillet, besvaret inden sommerferien.

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg godt kan forstå, hvis man, som nuværende eller tidligere ansat på en virksomhed – det kan være Kamstrup eller en anden virksomhed – hvor man har arbejdet med kviksølv, er blevet bekymret efter den senere tids medieomtale.

Det er meget ubehageligt og bekymrende at være i en situation, hvor man ikke ved, om man er blevet eller kan blive syg af at gå på arbejde. Det forstår jeg til fulde.

Der skal derfor ikke herske tvivl om, at jeg tager den bekymring, som nuværende og tidligere ansatte er blevet udsat for, meget alvorligt.

For at være sikker på at komme helt til bunds i denne sag bad jeg derfor, da sagen kom frem, Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen om at redegøre for, hvad der er sket siden Grindsted-redegørelsen blev offentliggjort i 2008.

Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen har arbejdet hurtigt og redegørelsen blev sendt til udvalget i går. Hvis I ikke har nået at læse den vil jeg gerne kommentere de vigtigste punkter.

De ansatte har fået oplysninger

Først og fremmest vil jeg gerne understrege, at jeg ikke ligger inde med hemmelige kviksølvmålinger, som de berørte ansatte ikke har haft kendskab til. Hverken min forgænger eller jeg har holdt noget skjult.

Redegørelsen underbygger, at de ansatte allerede i forbindelse med målinger blev informeret om resultatet af de målinger, som var af betydning for dem.

Redegørelsen viser, at det er det sundhedsfaglige personale – fx en læge – der har været ansvarlige for prøverne og for at informere de ansatte om resultatet.

Der er flere forhold, som underbygger denne konklusion.

For det første er det et grundprincip i sundhedsretten, at pligten til at informere en person om undersøgelsesresultater, ligger hos den sundhedsperson – fx den læge – som er ansvarlig for undersøgelsen. Det er et gammelt princip, som stammer tilbage fra den første lægelov fra 1934.

Det hænger bl.a. sammen med, at patienten ud over selve undersøgelsesresultatet har krav på en sundhedsfaglig vurdering af resultatet og information om, hvilke relevante behandlingstiltag, der eventuelt måtte være. Denne vurdering og information er den sundhedsfaglige person den nærmeste og den bedste til at give den undersøgte.

For det andet udsendte den daværende direktør for Arbejdstilsynet allerede i 1942 en instruks til tilsynskredsene. Der stod i instruksen, hvordan arbejdsgivere, ansatte, tillidsmænd mv. skulle orienteres om resultater af lægeundersøgelser som fx undersøgelser, hvor der indgik analyser af urinprøver for indhold af kviksølv.

Og for det tredje står der i en betænkning fra 1977 meget tydeligt, at – og jeg citerer: ”som hovedprincip skal orientering om resultatet fra en personundersøgelse altid gives det enkelte individ”.

Dertil kommer, at de ansatte også har fået oplysninger om målingerne på anden vis, primært gennem virksomheden.

Det underbygges af det kendskab, som Arbejdstilsynet har til praksis dengang. En praksis, der bl.a. indebærer, at ansatte, der fik målt for høje koncentrationer af kviksølv, blev sendt til ”udluftning”. En lidt pudsig vending, der dækker over, at den ansatte blev sat til andet arbejde på virksomheden, indtil målingerne igen lå under grænseværdierne. Og det er svært at

forestille sig, at de ansatte, der blev sendt til udluftning, ikke vidste hvorfor.

Endvidere underbygges det af dokumenter fra Kamstrup. Af et dokument fra 1973 fremgår det, at resultaterne af urinkviksølvanalyserne for de enkelte ansatte for de seneste fem år havde været ophængt på en opslagstavle på virksomheden. Det fremgår også af dokumenter fra 1979 og frem, at ansatte med urinmåling over grænseværdien skulle flyttes til andet arbejde, hvor der ikke blev anvendt kviksølv. Og lignende fremgår af dokumenter fra Esbjerg Kemikaliefabrik og fra Sojakagefabrikken.

Vedr. CPR-numre

Det har også været påstået, at jeg skulle ligge inde med CPR-numre og adresser på alle de ansatte, som har arbejdet på de virksomheder, der er nævnt i Grindsted-redegørelsen fra 2008. Her kan jeg klart sige, at det gør hverken jeg, Arbejdstilsynet eller Arbejdsskadestyrelsen.

Det dokument, der lå til grund for bilag 14 i Grindsted-redegørelsen, indeholdt ikke oplysninger om CPR-numre og adresser. I de dokumenter som 3F har fået aktindsigt i, var der et begrænset antal CPR-numre, men altså slet ikke i det omfang, som 3F har antydnet.

Arbejdstilsynet har kun CPR-numre på nogen af de ansatte, som er blevet målt.

Og jeg mener, det vil være en dårlig idé, hvis jeg begyndte at rette henvendelse til disse relativt få personer.

For det første fordi de – som jeg allerede har redegjort for – må antages at have fået besked på det tidspunkt, hvor målingerne blev foretaget, hvis målingerne havde betydning.

For det andet fordi målinger selvfølgelig bør ledsages af en vurdering og forklaring, som kun sundhedsfaglige personer kan give.

For det tredje fordi en kviksølvsmåling ikke er ensbetydende med, at personen er blevet eller vil blive syg.

Derfor er det eneste rigtige, at den enkelte henvender sig til sin læge, hvis man ved at man har arbejdet med kviksølv og føler sig syg eller er utryg. Så kan lægen hjælpe med at få sagen anmeldt, hvis der er mistanke om, at den pågældende er blevet syg af arbejdet med kviksølv.

3F har vidst besked

Jeg vil da også gerne benytte lejligheden til at sige, at jeg undrer mig lidt over, at 3F først rejser problematikken omkring information til de ansatte nu. 3F, (tidligere) SID og andre relevante fagforeninger må jo formodes at have haft kendskab til resultaterne af målingerne gennem deres medlemmer eller tillidsrepræsentanten allerede dengang målingerne blev foretaget.

Fx fik tillidsmanden tilbage i tiden besked når en måling gav anledning til fx at flytte en ansat til andet arbejde. Det var fx tilfældet, når en ansat blev sendt til den såkaldte udluftning.

Men lad nu det ligge. Jeg har med tilfredshed kunnet konstatere, at 3F nu har et godt samarbejde med Arbejdsskadestyrelsen om en fremadrettet løsning. Det vender jeg tilbage til.

Ingen forældelsesregler

Har jeg så løbet fra mit ansvar? Nej – tværtimod.

Jeg har taget initiativ til og fået gennemført en ændring af forældelsesreglerne, så der nu ikke længere findes en 30-årig forældelsesfrist for erhvervssygdomme. De nye regler trådte i kraft den 12. maj i år.

Det betyder, at regeringen på den måde har gjort op med et af de store problemer i Grindsted-sagen tilbage i 2008, nemlig at man risikerede, at nogle af de sager, der kunne blive anmeldt og formentlig anerkendt efter datidens forældelsesregler, ville have været forældede.

Afskaffelsen af forældelsesreglerne er derfor et klart og væsentligt fremskridt.

Dernæst vil jeg sige, at hvis nogen er blevet syge af at arbejde med kviksølv, så skal der straks gøres noget ved det. Jeg bad derfor allerede den 10. juni Arbejdsskadestyrelsen om at gøre en ekstra indsats for at finde frem til de tidligere ansatte på Kamstrup og andre virksomheder, som kunne være blevet syge af kviksølv.

Direktøren i Arbejdsskadestyrelsen inviterede øjeblikkeligt 3F til et møde, fordi 3F og Arbejdsskadestyrelsen tidligere – blandt andet i forbindelse med Grinstedsagerne – har haft godt udbytte af at være i tæt dialog om en sådan proces.

De to parter aftalte en række samarbejds punkter for det videre samarbejde.

Jeg ved også, at Dansk Metal og LO er ved at undersøge om de kan finde frem til ansatte, der er blevet syge af en kviksølvpåvirkning

Jeg håber, at vi finder alle de tidligere ansatte, som går rundt med en mistanke om at de måske er blevet syge af kviksølv, så de dermed kan få anmeldt deres skade til Arbejdsskadestyrelsen.

Jeg vil så gentage, at man ikke må blive unødigt urolig fordi man på et tidspunkt har været udsat for en kviksølvpåvirk-

ning. En kviksølvpåvirkning kan være alvorlig nok, men det er ikke ensbetydende med, at man er blevet syg. Heldigvis.

Men, det er jo meget vigtigt for den enkelte, at få afklaret om man er syg. Derfor vil jeg opfordre alle, der har en mistanke, til at gå til sin læge og anmelde sin sag til Arbejdsskadestyrelsen, som herefter vil sørge for det videre forløb og en afklaring for den enkelte.

Alle der opfylder betingelserne for at få en arbejdsskadeerstatning, kan få erstatning. Og det gælder uanset hvor mange år der er gået, siden de arbejdede med kviksølv. Det er for mig det vigtigste i denne sag.

Tak for ordet!